

Acad. o. Dr. ANTONIE FLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului, Crișanei și Maramureșului

BASARABIA

A. 93.652/2003

SIBIU — 2002

BASĂRABIA ROMÂNEASCĂ

Noi basarabenii, toți, am plecat în 1944 cu gândul sigur de a ne întoarce.

Nici unul dintre noi n-a plecat cu sentimentul că va rămâne definitiv.

Aveam și astăzi același sentiment.

Ne-am lăsat casele pline cu covoare, cu icoane, podurile cu grâu și săsâiacele cu porumb. Am lăsat casele în grija vecinilor cu poruncă să le apere, pentru că ne vom întoarce.

Sperăm și acum. N-a murit speranța. Ne vom întoarce.

Cine va înțelege drama plecărilor în refugiu?

Era oare vreo alternativă?

Zic unui: De ce ați plecat? Au plecat preoții, cântăreții bisericești, învățătorii, primarii. Așa a rămas Basarabia goală de intelectuali. E drept, dar nu cred că putem fi învinuiți. E drept că s-a blamat trecutul, România, limba română. În loc s-a cultivat o Basarabie fără tradiții, s-a atentat la limbă. Cei care n-au plecat au fost duși în Siberia. Eu am un coleg de clasă „buhalter“ la Omsk.

Dacă nu plecam în interiorul Țării, toți am fi fost deportați în Siberia.

N-a existat alternativă.

Așadar, pe lângă că am plecat cu speranța întoarcerii, alternativa rămânerii pe loc, în mâinile rușilor ar fi fost fatală.

Nimeni n-a crezut în victoria rușilor.

Și apoi a urmat calvarul rusificării în urma noastră și al sovietizării și comunizării României.

A început și vânătoarea de basarabeni.

Am trăit-o. La Seminarul Nifon din București ne baricadăm noaptea în clase, cu luminile stinse.

Redactam prin 1945-46 un ziar clandestin „Ecoul Basarabiei” împreună cu Roman Bragă, acum arhimandrit în S.U.A. Ne-au prins. Acestea și altele m-au costat șase ani de fugă, din 1948 până în 1954, cu o condamnare de șapte ani de temniță grea, în lipsă. În 1954 m-au prins. La Iași. A urmat Securitatea din Iași, Jilava, Interne pentru anchete. Acolo am stat într-o celulă cu dl. Coposu, reanchetare la Galați și câteva luni în închisoarea în formă de potcoavă, singur în celulă, închisoare prin care trecuse și Iuliu Maniu, apoi din nou Jilava unde am fost cu prof. Emil Hațeganu, fratele celebrului doctor Iuliu Hațeganu, ultimul președinte al Partidului Național Țărănesc, apoi într-o celulă cu generalul Mihail, cu profesorul arhitect Ștefan Balș, cu părintele Arsenie Boca, celebrul om duhovnicesc de la Sâmbăta de Sus - Prislop, și cu mulți alții. La închisoarea Văcărești am stat cu profesorul C. Motaș, cu Richard Wurmbrand și cu Vasile Leu, fiul episcopului Grigorie Leu de la Huși, care se prețindea a fi el însuși episcop.

Ce am indurat și cum a fost trecerea prin închisori și pe la Securitate în subsolul actualului Senat din București; deocamdată simt că ar trebui să rămână taina sufletului meu.

Ascensiunea mea la episcopat s-a datorat „Primăverii de la Praga”. Patriarhul Justinian m-a recuperat de la fabrica unde mă angajasem mai întâi muncitor necalificat, după eliminarea din preoție și din monahism. Așa am ajuns în toamna lui 1968 la Oxford. Am fost rechemat în decembrie 1970 fiindcă la propunerea Patriarhului Justinian fusesem ales episcop-vicar patriarhal.

Trebuie să ne aducem aminte ca să nu uităm din ce ne-a eliberat Revoluția în 1989.

Dar toate acestea au fost infinit mai puțin decât a fi rămas și trăit în Basarabia sub Moscova.

Comunismul rus a pervertit sufletele, a deformat caracter, a întors pe dos istoria.

Vor fi rațiuni care rămân necunoscute informației și înțelegерii noastre, care încă orientează mereu Basarabia spre Moscova. Înainte ni se arăta pisica Ialtei, acum se

pare că se arată conducătorilor politici ai Basarabiei contemporane pisica Maltei. Așa cum, târziu, am aflat de vânzarea de la Ialta, pe care Churchill, de rușine, n-a recunoscut-o decât foarte târziu, după cum ne informază istoricul englez Denis Deletant, într-o zi vom afla și despre Malta și vom înțelege atunci cum se explică politica actualilor conducători ai artificialei Republicii Moldova.

Dar atitudinea Bisericii din Basarabia supusă de bunăvoie Moscovei care ne-a deportat, care ne-a terorizat, cincis și cum o va explica cineva vreodată?

Bucureștiul a fost totuși cea mai mare pădure. Pe ceci de la țară i-au vânat, i-au încărcat în vagoane și i-au „repatriat” cu sila . . . , în Siberia.

Unchiul meu, preotul Gheorghe Plămădeală, a fost ridicat cu sila din comuna Vinga din Banat și trecut Prutul înapoi. Copiii lui au trebuit înfișați de alțineva ca să poată fi dați la școală.

Un comunist ne-a făcut atunci, nouă celor din București un mare bine. Lucrețiu Pătrășcanu, ministrul de justiție. L-am cunoscut. Eram elev seminarist și a chemat corul Seminarului Nifon la Palatul de Justiție din București să cânte colinde. A împărțit și daruri.

Ne-a dat tuturor certificate de cetățenie română pe baza declarației că fusesem în 1940 refugiați în România. Nu era adevărat și el știa. Aprodul tribunalului era martorul tuturor că ne-a văzut în 1940 în București. și plecam cu certificatul de cetățenie completat pe loc. Il păstrează și acum.

Lucrețiu Pătrășcanu a plătit apoi cu viața sentimentele românești pe care le păstra. Am stat la Jilava cu câțiva deținuți din Siguranța de dinainte de 1944 și toți se lamentau că au fost siliți să declare că Lucrețiu Pătrășcanu le fusese agent informator.

La Huși, două săptămâni am dormit în gară pe cele câteva bagaje pe care rămăsesem să le trimit la Craiova, orașul care ni se indicase ca destinație. Tata era concentrat la Turnu Severin, mama se îmbarcase cu cinci copii într-un tren, iar eu am rămas să trimit bagajele. Le-am încărcat în cele din urmă, dar n-au ajuns niciodată.

Am scris pe scurt aceste gânduri „Despre Basarabia”. Mai mult nici nu cred că e nevoie. Istoria Basarabiei ne spune că Basarabia a fost provincie românească. Stau

mărturie cetățile de pe Nistru, orientate împotriva celor de dincolo.

Fie ca Dumnezeu să facă o dată și o dată dreptate.

* * *

Mai departe dau câteva scrieri despre Basarabia. Le-am scris acum eu Basarabia împărțită și cu sufletul nostru lovit.

Fie ca viitorul să ne facă dreptate.

Acum nu putem mai mult. Ne lăsăm deci în voia lui Dumnezeu ținând Basarabia ca pe o lumină aprinsă mereu în gândul nostru.

Fie ca Dumnezeu care poate totul, care știe adevărul să ne facă parte de Basarabia întregită la trupul Țării.